Na szlaku Kadrówek 1981-1989

Warszawa 2018

Publikacja objęta patronatem

Jak stwierdził Adam Skwarczyński,
„Żaden wysiłek nie idzie z nicości w nicość,
lecz wrasta w glebę życia w jego organizm...”.
Tą dewizą stara się kierować Instytut Historyczny
nurtu niepodległościowego
im. Andrzeja Ostoja-Owsianego.
Nasze działania nie byłyby
możliwe bez wsparcia naszych darczyńców i ofiarodawców.
Dziękujemy!

Ta pozycja została dofinansowana
przez Sejmik Województwa Małopolskiego
Fundację Lotos

MAŁOPOLSKA

FUNDACJA LOTOS

Maciej Gawlikowski | Mirosław Lewandowski

Na szlaku Kadrówek 1981-1989

fotografie: Andrzej Stawiarski

Ośrodek Myśli Niepodległościowej
Instytutu Historycznego nn
im. Andrzeja Ostoja-Owsianego

Projekt okładki:
Mariusz Front

Korekta:
Anna Strakowska

Skład i opracowanie graficzne:
Mariusz Front

Druk i oprawa:
Agencja Wydawnicza i Reklamowa AKCES Sukces Sport

Wydawca:
Wydawnictwo Polskie IHOO
ihoo@o2.pl
www.ihoo.pl

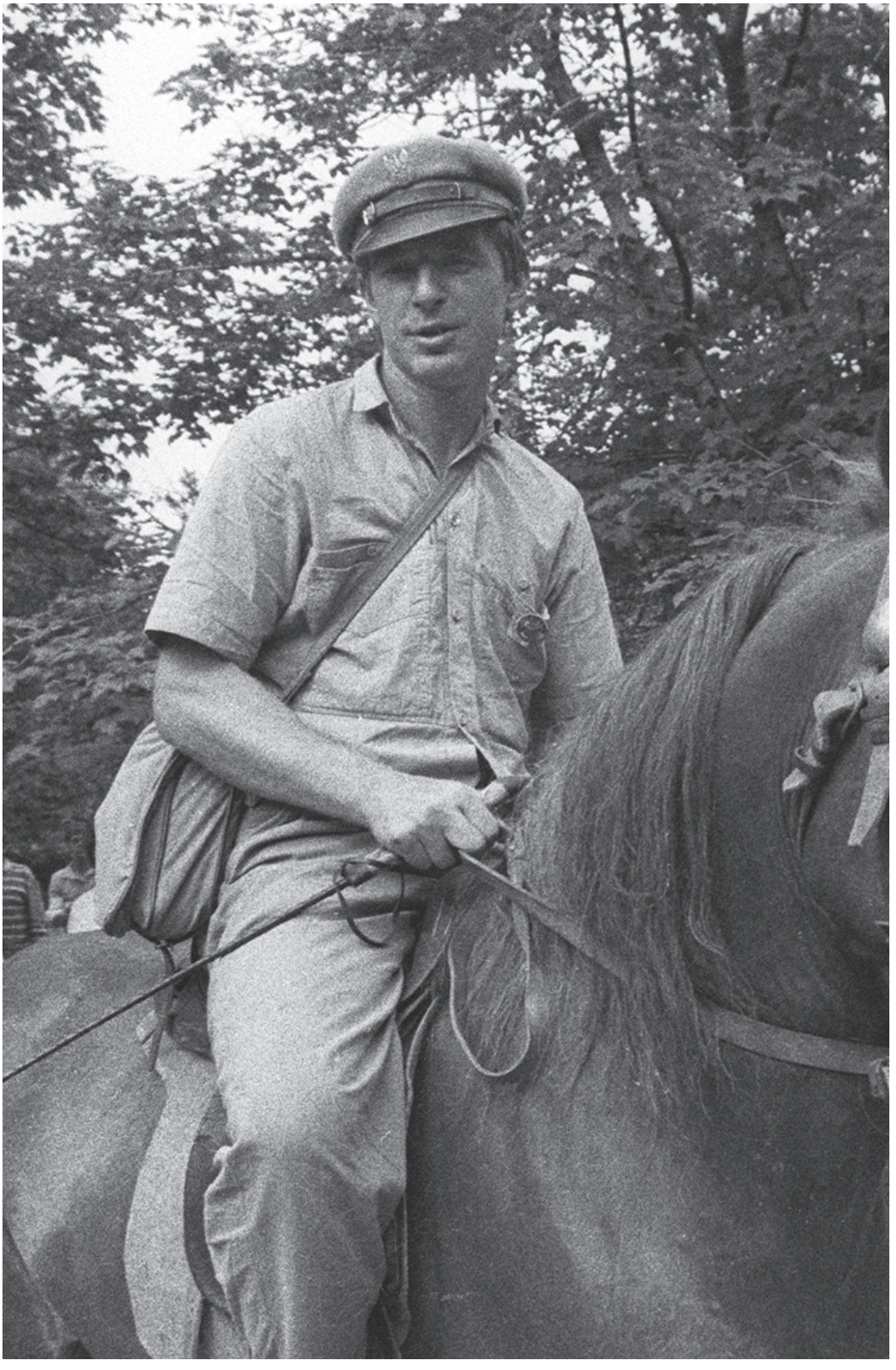
Copyright:
© Maciej Gawlikowski i Mirosław Lewandowski
© Instytut Historyczny nn im. Andrzeja Ostoja-Owsianego

**Książka złożona krojem pisma Brygada 1918,
powstałego na 10-lecie niepodległości Polski, niedawno odkrytego po latach
zapomnienia, zdigitalizowanego i udostępnionego w 100-lecie niepodległości.**

ISBN:
978-83-949058-1-1

Warszawa 2018

Wojtkowi Pęgielowi
(1955-2005)

Całe nasze życie jest marszem.
Każde pokolenie ma swoją kompanię kadrową
- pierwszą kolumnę żołnierzy niepodległości.
Od nas tylko zależy, aby nasz Marsz dotarł do celu,
abyśmy i my mieli nie tylko swój dzień 6 sierpnia,
ale i 11 listopada

Leszek Moczulski
do uczestników Kadrówki
sierpień 1986 r.

Wielka przygoda i narodowe święto. Kadrówki w XXI wieku.

Wciągnął mnie w to wszystko świętej pamięci Wiesiek Gęsicki. To dzięki niemu ćwierć wieku temu poszedłem na Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Wtedy jeszcze nie znałem nikogo więcej z maszerujących, ale już po dwóch dniach wiedziałem, że mimo bólu nóg, jest to najwspanialsza przygoda wakacyjna, jaką można przeżyć. Spotkałem wtedy wielu uczestników Kadrówek z czasów PRL-u. Wprowadzali nas, młodych, w atmosferę dawnych lat.

„Tu leżą wasi starsi koledzy" powiedział nad grobami legionistów w Jędrzejowie ówczesny komendant Marszu Andrzej Albiniak. To zapadło mi w pamięć bardzo mocno. Historia trwa. Nie jest jakąś przeszłą, wręcz wyimaginowaną opowieścią, znaną tylko z kart podręczników. To kontynuacja, a my możemy być następcami tamtej tradycji i tamtych postaw.

Ten mój pierwszy Marsz w 1993 roku miał jeszcze wiele z atmosfery lat 80., bo byli wśród nas ludzie, którzy chodzili w dawnych Marszach. Zaczęło się jednak z roku na rok pojawiać coraz więcej młodych. Też natchnionych patriotyzmem, też szukających przygody z Polską tutaj, na trasie Kraków – Kielce, ale to już były inne warunki, inna Polska. Dlatego i Marsz musiał się zmienić.

Kiedy w 1998 roku odbywały się wybory komendanta Marszu, zostałem wybrany po raz pierwszy. Wtedy wiedziałem, po sześciokrotnym pokonaniu trasy, że Marsz, aby nie utracił swojej żywiołowości, temperatury i energii, musi przyjąć formułę taką, jaka była w okresie międzywojennym. Musi się przekształcić w zawody militarno-sportowe, odbywane na trasie Kraków – Kielce, wzbogacone programem edukacyjno-wychowawczym.

I to się nam udało.

W roku 1999, kiedy po raz pierwszy byłem komendantem, w Marszu uczestniczyło około 200 osób. W kolejnych latach ta liczba rosła, zaczęła się też zdecydowanie obniżać średnia wieku. W latach kiedy byłem komendantem, ta średnia wynosiła 16-18 lat. Ci młodzi ludzie mają okazję sprawdzenia się pod względem fizycznym, bo Marsz to nie tylko wędrówka od apelu do apelu, ale pokonanie trasy niełatwej pod względem kondycyjnym. Trzeba więc wykazać się tężyzną ciała, ale i tężyzną ducha. Za-

wsze jako komendant starałem się wprowadzać do programu elementy wychowawcze, aby uczestnicy mogli odwiedzać mogiły legionowe, mogiły żołnierzy Armii Krajowej, aby mogli spotykać się z uczestnikami walk o niepodległość. Niestety, to już nie byli – jak w latach 80. – weterani I wojny światowej, tylko ich następcy – AK-owcy czy Żołnierze Wyklęci. Do tego konkursy wiedzy historycznej, pogadanki przy ogniskach, nauka śpiewu piosenek patriotycznych... Płaszczyzny edukacyjno-wychowawcza i paramilitarno-sportowa doskonale się uzupełniały.

Pamiętaliśmy też o uczestnikach z lat 80., którzy – szczególnie z okazji setnej rocznicy wymarszu I Kadrowej w roku 2014 – pojawiali się licznie na Marszu. Nie wszyscy się tu odnaleźli, bo to już był oczywiście inny Marsz, przede wszystkim ukierunkowany na ludzi młodych. To już nie była formuła braterskiej wspólnoty tworzącej manifestację antykomunistyczną. Być nią nie mogła, bo komuny w Polsce nie było, a Marsz z przyjacielskiego spotkania zmienił się w masową, profesjonalnie organizowaną imprezę. Oczywiście cały czas będącą manifestacją patriotyczną.

Z ogromną zazdrością słuchałem różnego rodzaju historii z Marszów lat 80., kiedy była to swoista gonitwa z ZOMO i SB. Chwilami jak w filmie sensacyjnym. Jednak po roku 1989 Marsz, zresztą nie tylko Marsz, musiał zderzyć się z nową rzeczywistością. Trzeba było zacząć uprawiać patriotyzm czasów pokoju, a nie patriotyzm wojenny. Mamy teraz do czynienia z innymi pokoleniami. Ich trzeba zarażać patriotyzmem, trzeba im o tych wartościach, które są niezmienne, mówić ich językiem. Stąd różne próby organizowania gier terenowych, sprawdzianów fizycznych, zawodów sportowych, meczów...

Dzisiejszy czas jest i prostszy, i zarazem trudniejszy. Młodemu człowiekowi niełatwo wytłumaczyć, czym jest ojczyzna, czym jest poświęcenie, czym jest etos służby. To wynika też pewnie z charakteru Polaków, którzy lepiej się odnajdują w czasach niewoli, kiedy trzeba być przeciw, niż kiedy w warunkach pokoju trzeba mozolnie coś budować.

Naszym dużym sukcesem stało się uczynienie z Marszu Szlakiem I Kompanii Kadrowej lokalnego święta dla miejscowości położonych na trasie Marszu. Przywrócony został na tych terenach do krwiobiegu wątek I wojny światowej i pamięć o I Kompanii Kadrowej. W Michałowicach Kadrówka zawsze witana jest wielkim festynem, w którym, w tak niewielkiej miejscowości, bierze udział co najmniej kilkaset osób. Tak samo jest w Miechowie, w Jędrzejowie. Nie mówiąc o Kielcach, nazywających się

coraz częściej z dumą „Miastem Legionów", oraz o Krakowie, który od kilkunastu lat godnie świętuje 6 Sierpnia – miasto jest oflagowane, wiszą symbole legionowe, a kilka tysięcy krakowian wspólnie śpiewa z kadrówkowiczami patriotyczne pieśni.

Kadrówka przestała być wydarzeniem lokalnym. Stała się, jak w okresie międzywojennym, okazją do narodowego święta.

Tym większa powinna być nasza wdzięczność tym, którzy w trudnych latach komuny ryzykowali wiele, by co roku w sierpniowe dni nieść wysoko sztandar Kadrówki. O nich jest ta książka. I jej ogromną wartością jest, że nie tylko możemy przeczytać o historii Marszów i ludzi, którzy je wskrzesili. Możemy także dzięki znakomitym albumowym zdjęciom przenieść się w tamte czasy, spojrzeć w twarze bohaterów opisywanych wydarzeń. Żeby nawet tuż po stanie wojennym, w latach potężnych represji, zduszenia narodowego buntu, maszerować przez jedną trzecią Polski z flagami Solidarności i KPN-u, śpiewając „Pieśń konfederatów barskich", to trzeba było mieć charakter. Czytelnicy nie znajdą tu jednak taniego kombatanctwa. Raczej wesołe anegdoty i historyjki z dystansem. Bo Kadrówka wymagała nie tylko charakteru, ale także poczucia humoru i dużego luzu. Można powiedzieć, że obecny był w niej duch Wieniawy.

Jan Kasprzyk

Dariusz Wojtowicz
Jerzy Woźniak
Ewa Wrzesińska.

Indeks nazwisk

A
Abraham Roman: 37, 42, 47, 48, 50, 53, 62, 78, 102, 361
Albiniak Andrzej: 180, 207, 217, 358, 366
Alf-Tarczyński Tadeusz: 175
Anders Ryszard: 179
Andrusikiewicz Tomasz: 176, 233, 240, 243
Andrzejewska Renata: 136, 140, 260
Arczyński Wojciech: 122
Augustowski Zygmunt: 51, 53-55, 99

B
Barański Władysław: 153
Bąk Adam: 181
Bednarczyk Tadeusz: 99, 189
Belina-Prażmowski Władysław: 130, 201, 225,
Beria Ławrientij (Wawrzyniec): 187, 189
Bezeg Henryk: 33-34, 67, 74, 79, 88-89, 91, 94, 98-99, 106
Bieda Franciszek: 122
ks. Bielański Janusz: 180
Bielecka Małgorzata: 124
Biernacki Seweryn: 129, 148, 175, 340
Bigaj Marian: 144
Bigaj Zofia: 180
Bik Marek: 131, 134, 140-141, 145-146, 149, 151, 157, 162, 165, 176, 187, 189, 191, 195, 197, 200, 220, 222, 224, 225-226, 228, 271, 283, 293, 299, 315, 325, 328, 347, 353, 366
Bittner Ludwik: 26
Bocian Ryszard: 157, 162, 235, 243, 244, 318, 363, 366
Bogacz Janina: 278
Borkiewiczowa: 72

Boroń Piotr: 206
Boroń Piotr Maria: 111, 119, 122-126, 130, 134-135, 140-141, 144, 177, 186, 206, 211, 252, 258, 260, 262, 277, 281, 282
Boruta-Spiechowicz Mieczysław: 37, 38, 41-43, 45-48, 52-53, 59-60, 62-65, 67-72, 79-82, 89-90, 94, 96, 99, 102, 110-111, 122, 124, 126, 130, 145, 176, 186-187, 200, 361-362, 369
Borzęcki Andrzej:122
Bukowski Jerzy: 160, 232, 366
Bukowski Jerzy: 161, 363
Breżniew Leonid: 266
Bruliński Władysław: 58
Brykowicz-Waksmundzka Katarzyna: 122
Brzęk-Osiński Michał Tadeusz: 126, 129-130, 176, 340
Burchardt-Bukacki Stanisław: 152
Byczkowski Andrzej: 339
Byczkowski Kiejstut: 179, 339
Byczkowski Lech: 164, 170, 179, 254, 324, 339

C
Cenckiewicz Sławomir: 171, 181, 256, 353, 366
Chałoński Michał: 122, 130, 161, 176, 233, 340
Chlebowski Cezary: 194
Chmielewski Zenon: 176
ks. Chojnacki Adolf: 171
bp Choromański Zygmunt: 51
Chudziak Andrzej: 179
Chrząszczewski Wincenty: 51
Cohn Ludwik: 101
Cybulski Andrzej: 169, 179
Czajkowski Władydaw: 175
Czarnecki Zygmunt Jerzy: 156, 175
Czechmanowska Danuta: 165, 179, 213, 226, 261, 340, 352, 367
Czerniewski Kazimierz, ps. „Korebko": 194, 197
Czuma Andrzej: 92, 94, 98, 101
Czyżewski Ludwik: 175
Czyżowski Kazimierz Andrzej: 41, 74, 79, 88

D
Dalewski Tadeusz: 64, 67-68, 74
Daniszewska Zofia: 180
Darowski Tadeusz Karol: 190, 192
Daszuta Katarzyna: 180, 247
Dąbrowa-Kostka Stanisław: 81
bp Dąbrowski Bronisław: 59, 100
Dąbrowski Jan Henryk: 18
Dąbrowski Tadeusz: 122
Denhoff-Czarnocki Wacław: 118
Degórska-Czybowska Danuta: 163
ks. Deskur Andrzej: 332
Dębicki Stanisław: 175
Dębosz Jan: 60, 63, 68-71, 73, 79, 81-82
Dobrowolski Jerzy: 137, 147-148, 153, 156-157, 162, 165, 169, 174, 178, 186, 203, 206, 208-209, 213, 225-226, 234-235, 246, 261, 273, 279, 283, 290, 293, 308, 330, 367
Dobrowolski Stefan: 149
Dobrzański Jan: 163, 175
Domińczyk Mirosław: 125, 238
Dorembowicz Bolesław: 72
Dronicz Stanisław: 171
Duch Bronisław Bolesław: 30
Dumanowska Katarzyna, patrz Staniszewska Katarzyna
Dymacz Edward: 144
Dykacz Lesław: 170, 207, 229, 244, 280, 367
Dziarmaga-Działyński Zygmunt: 40, 49, 53-54, 78
Dziatko Bogusław: 153, 179, 322-323

F
Fastowicz Ludmiła: 165, 179, 200, 207, 217, 234, 246, 278, 337, 342, 355, 367
Feill Małgorzata: 181
Ferczyk Zbigniew: 122
Ferster: 56
ks. Figlewicz Kazimierz: 28, 79, 110, 127
Fischer Andrzej: 11, 122, 124, 134, 146, 147-149, 164, 169, 171, 179, 195, 200, 253, 308, 337, 355, 367

Fischer Andrzej: 144, 160-161, 364
Fischer Anna: 11, 147, 149, 178, 288, 300, 302, 306, 330, 337, 367
Fischer Iwona: 119
Fischer Teresa: 147, 179, 195, 322-323, 337
Florczyk Stanisław: 178, 198, 330, 334, 353
Formański Wojciech: 11, 124, 177, 245, 322-323, 330, 334, 355, 367
Frazik Wojciech: 140, 141, 144, 184, 206, 216-217, 220, 229, 234, 260-261, 286, 353, 367
Friszke Andrzej: 101, 362

G
Gaczoł Andrzej: 122, 364
Gawlikowski Maciej: 137, 156, 157, 162-163, 178, 189, 203, 206, 208-210, 212, 226, 235, 244, 260-261, 279, 288, 292, 294-295, 330, 332, 367
Gawlikowski Maciej: 79, 99, 125-126, 145, 165, 362, 364, 365
Gardy Stanisław: 177
Gąsiorek Marian: 68-69, 71
Gąsiorowski Krzysztof: 112
Gemser Andrzej: 131, 363
Gęsicki Wiesław: 12, 146, 156, 171, 178, 215, 241-243, 257, 287, 306, 324, 334, 342, 355, 358
Gilewski Włodzimierz: 54
Głowiński Marian: 175
Godecki Stanisław: 74
Gołębiewski Marian: 40, 94
Góra Tadeusz: 62, 69, 86
Grabowski Roman: 176
Gren Jerzy zob. Ziółkowski Henryk
bp Groblicki Julian: 111
Grodecki Władysław: 163-164, 179, 338
„Grot", zob. Rowecki Stefan
Gruca Kazimierz: 176
Grzędziński January: 39, 74

H
Hall Aleksander: 112
Heda Antoni, ps. „Szary": 12, 153, 163, 175, 191, 194-197, 320, 331-332, 353,

Hejduga Marta: 178, 266
Helfer Jan: 114, 127, 174, 192, 256
Hempel Stanisław: 39
Henisz Emil: 74
Herwin-Piątek Kazimierz: 152
Herzog Józef: 28, 34, 35, 41, 53, 64, 68, 69, 72, 74-75, 79, 80-83, 86-89, 94, 108-109, 119, 122, 127, 130-131, 176, 184, 186,188, 191, 201, 204, 238, 255, 264, 271-272, 340, 361
Herzog Józef: 28, 34, 41, 54, 64, 72, 86, 362
Hnatowicz Roman: 12, 140, 156, 157, 162-165, 178, 200, 234-235, 242, 251, 261, 280, 301-302, 349,
Hudzicki Antoni: 80, 127, 174
Hyc Jan: 74

I
Ike-Duninowski Karol: 246
Iranek - Osmecki Kazimierz: 175
Izdebski Andrzej: 12, 128, 131, 134, 140-141, 151, 153, 176, 194, 199, 204, 211, 216, 262, 265-267, 353
Izdebski Andrzej: 131, 363, 366

J
Jagmin-Sadowski Jan: 48
Jakubowski Stanisław: 177
Janke Zygmunt: 33
ks. Jankowski Henryk: 202
Jankowski Roman: 169, 179
Janowski Józef: 178, 286, 293, 294
Jarnuszkiewicz Czesław: 169, 175
Jarosz Janusz: 112
Jarzembowski Aleksander: 176
Jasińska Danuta: 171, 180, 355
ks. Jaskółowski Józef: 35
Jaworski Marian: 122, 125, 238, 240
bp Jaworski Mieczysław: 152, 210, 276, 279
Jellenta Stefan: 51, 72, 74, 174
Jędras Andrzej: 146, 178

Jędras Krystyna, zob. Klima Krystyna
Jędras Krystyna: 144, 160 , 161, 364
Jędrzejewicz Wacław: 174
Joachimiak Małgorzata: 153, 157, 178, 225, 228, 322-323
Józewski Henryk: 33-34
Jóźwik Sławomir: 177
Jurczak Stefan: 122
Justa Zbigniew: 181

K
Kaczyński Mirosław: 165, 179
Kadera Henryk: 129, 148, 175, 340
Kalas Maria, patrz Mansfeld Maria
Kalisz Jakub Edward: 135, 365
Kalisz Piotr Andrzej: 141, 364
Kałka Adam: 149
Kamiński Franciszek: 26
Kamiński Mieczysław: 175
Kamiński Olimpiusz Jan: 50, 78-79
Kamirski Władysław: 74
Kamocki Janusz: 122
Kantor Lucjan: 119
Kasprzyk Jan Józef: 171, 260, 343, 360, 367
Kasprzyk Jan Józef: 10, 118, 125, 135, 365
Kasprzyk Teresa Maria: 135, 365
Kaszubski Alojzy: 147, 175
Kawalec Anna: 122
Kąkol Kazimierz: 100
Kęcki J.: 149
Kiepura Jarosław: 164, 178, 241, 243, 257, 280
Kinaszewska Danuta, patrz Kowacka Danuta
Kisiel Celina: 177, 240, 266, 269, 284
Klama Krzysztof: 181
Kleszczyński Edward: 175
Klima Krystyna: 136, 178, 202, 260, 367
Kluba Irena: 180
Kluba Joanna: 180

Klucznik Kazimierz: 177
Klucznik Kazimierz: 122-123, 125-126, 129, 364
Kłobucka Danuta: 180
Koczur Maria: 12, 151, 300, 330
Koczwara Józef: 55
Kołodziejczyk Stanisław: 74
Komarnicki Tytus: 89
abp. Kominek Bolesław: 59
Konik Janusz: 177, 233
Konstantynowicz Bogdan: 246
Koprowski Eugeniusz: 177
Korczyński Stanisław: 28, 35, 61, 65, 68, 72-73, 79
„Korebko", patrz Czerniewski Kazimierz
Korkozowicz Jan: 39
Korpas Joanna: 122, 123, 125, 140, 177, 211
Kot Andrzej: 179, 300
Kotarba Janusz: 12, 268-279, 300
Kotarba Katarzyna: 226
Kowacka Danuta: 137, 140, 157, 178, 215-216, 226, 228, 261, 342, 349, 367
Kowalski Wincenty: 130, 174
Koza Janusz: 157, 170, 177, 238, 332, 367
Koźmiński Paweł: 136, 141, 176, 211, 220, 243, 260, 266, 274
Krawczak Tadeusz: 38, 47, 362
Krawczyk Tadeusz: 62
Krawczyński Dionizy: 170-171, 174, 181, 256, 336, 354-355, 367
Krawczyński Rafał: 246
Krcha Miłosz: 180
Krok-Paszkowski Henryk: 152
Król Krzysztof: 153
Królikiewicz Mieczysław: 73, 122, 174
Kruk-Kruszewski Jan: 152
Krzyczkowski Józef, ps. ,'Szymon": 40, 48
Krzymowski Bolesław: 33
Krzysztoporski Adam: 107
Ksel Marianna: 176
Kubicki Michał: 74
Kuczalski Andrzej: 81-82

Kudła Andrzej: 177
Kudła Dariusz: 177
Kulak Robert: 119, 122-126, 130, 137, 141, 146, 148, 151-152, 156-157, 161-162, 176, 186, 190, 199, 212, 222, 241, 264, 272, 276, 324, 331, 334, 340, 347, 363, 366
Kulikowski Julian: 50
Kuliński Henryk: 122
Kułakowski Stanisław: 177
Kummant Leopold: 94, 95
Kuroń Jacek: 66, 100-101, 361-362
Kurowski Jacek: 178, 290, 293, 312
Kurska Anna: 12, 179, 251, 253
Kurzyniec Marek: 168
Kuś Stanisław: 122, 153
Kwiatkowski Eugeniusz: 83, 86
Kwasiborski Józef: 56
Kwiecień Józef: 81
Kwiecień Stefan: 128

L
Lamers Jan: 27
Lange Krzysztof: 180
Lange Patryk: 179, 246
Laskowski Wincenty: 180
Laskus Małgorzata: 181
Lasoń Józef: 31, 32
Laubner Wilhelm: 105
Leszczyc-Przywara Stanisław: 96, 102, 122, 127, 174, 184, 188, 204, 264
Lewandowski Jacek: 165, 169, 215, 218, 228, 235, 242, 246, 349, 353, 367
Lewandowski Mirosław: 9, 79, 99, 125-126, 145, 165, 362, 364-365
Lewicki Adam: 74
Lidwin Tadeusz: 175
„Lin", patrz Żółkiewski Antoni
Lipiński Edward: 101
Lipiński Wacław: 124
Lipka Jacek: 246
Liszko Stefan: 175

Ł
ks. Łabuda Marek: 148, 347
Łakomiec Krzysztof: 122, 131, 177
Łenyk Szymon: 181
Łenyk Zygmunt: 146, 151, 160, 174, 178, 215, 223, 227, 308, 322-323, 331, 353, 367
Łobodziński Jan: 80, 122, 127, 131, 174
Łoś Marek: 137, 206

M
kard. Macharski Franciszek: 206, 210
Mackiewicz Józef: 58
Maczek Stanisław: 175
Maćkowiak Jarosława: 179, 241, 243, 300
Madejski Eugeniusz: 128
Majchrowicz Edmund: 180
Majchrowski Jacek: 130, 365
Majdzik Mieczysław: 12,131, 151, 176, 194, 197-198, 288, 299, 308, 353,
Majski Iwan: 30
Makowska L.: 149
Malaga Andrzej: 177
Malewski Adam: 99-100, 104-105, 361
Malik Andrzej: 122
Małachowski Grzegorz: 119, 122, 124, 206
Małachowski Grzegorz: 122, 124, 126, 134, 363-364
Małorzewska Małgorzata: 222, 330, 332, 334
bp Małysiak Albin: 152, 175
Mansfeld Maria: 124, 135, 165, 177, 197, 199, 210, 216-218, 220, 222, 225, 227, 240, 246, 254, 264, 266-267, 270-272, 274, 282, 330, 332, 340, 343, 367
Maxymowicz-Raczyńska Jadwiga: 174
Marcinek Andrzej: 137, 141, 144, 146-147, 151, 162-163, 178, 186, 301, 307
Marcinek Małgorzata: 137, 147, 178
Marcinek Zofia: 137, 147, 179
Marcinkiewicz Zygmunt: 180
Markiewicz Mirosław: 146, 178, 322, 330, 334
Markiewicz Przemysław: 146, 151, 178, 198, 215, 241, 367

Markowski Marian: 74
Martyniak Kazimierz: 73, 80, 109, 122, 127, 174, 188, 265
Mazurczyk Michał: 246
Mazurkiewicz Aleksander: 74
Mazurkiewicz Jan, ps. „Radosław": 39, 78, 95
Mączka Krzysztof: 177
Melak Stefan: 204
Michalak Elżbieta: 180
Michałek Agata: 162
Mierzwa Janusz: 122, 365
Migdał Stefan: 64, 114, 127, 174, 184, 265
Mikołajczyk Jarosław: 177
Milner D.: 149
Mirek Stanisław: 175
Moczar Mieczysław: 36
Moczulska Maria: 244
Moczulski Leszek: 10, 92, 93-95, 98, 101, 125, 129, 148, 151, 153, 157, 160, 163, 169, 171, 175, 244-245, 279, 318, 321, 346, 363
Moczulski Leszek: 6, 10, 21, 130, 366
Mohl Artur: 283-284, 306, 328
Mohl Jerzy: 131, 145, 148, 176, 191, 202, 225-226, 232, 282, 283, 289, 298, 303, 306, 308, 325, 367
Molęda Jan: 128
Moskalik Witold: 82
Mrowiec Władysław: 177
Murań Maciej: 181
ks. Musiał Tadeusz: 135, 147, 152
Muszkiet-Królikowski Henryk: 118
Muszyński Wojciech: 181
Muzyczka Ludwik: 9, 25, 30-32, 33, 36, 40, 43, 46-48, 53, 59, 65-67, 74, 80-82, 86, 361

N
Nakonieczna Maria: 179
Nawrocka Janina: 179
Nawrocka Janina: 144, 160-161, 364
Niepokólczycki Franciszek: 27, 40, 50, 53-55, 361

Niepokulczycki Hipolit: 40
Nowak Edward: 180
Nowak Juliusz: 128
Nowak Tadeusz: 28
Nowak Tadeusz Janusz: 11, 113
Nowakowski Krzysztof Z.: 11, 131, 137, 141, 144-149, 151-152, 157, 178, 184, 186, 194, 197-199, 209, 232, 234, 241, 243, 251, 253, 286, 294, 330, 347-348, 367
Nowakowski Krzysztof Z.: 118-119, 123, 134-135, 141, 145-146, 148-149, 152-153, 157, 160, 168, 365
Nowakowski Ludwik: 60, 64, 80, 108, 109, 122, 141, 174
Nowiński Dariusz: 123-125, 130, 364, 366

O
Olkuśnik Ludomir: 164, 169, 178, 200, 220, 235, 253, 266, 268, 276-281, 284, 288, 306, 309, 318, 324, 333, 336, 339, 342-343
Olkuśnik Ludomir: 122-123, 125-126, 129, 134-136, 141, 144-149, 162-163, 170, 364, 366
Olpeter Anna: 180, 215, 246
Olszewski Jan: 66
Olszewski Włodzimierz: 134, 141, 146, 148, 171, 178, 266-267, 293, 347
Orlik-Rückemann Wilhelm: 26, 175
Orzeł Marta: 177
Osmenda Łukasz: 174, 277, 364, 366
Osmenda Stanisław: 169, 277
Osmenda Zofia: 169, 277
Ostoja-Owsiany Adam: 147, 149, 178, 245, 308, 354, 367

P
Pachota Jerzy: 164, 179, 280
Pajdak Antoni: 66, 101, 175
Papee Adam: 175
Pasiecznik Ferdynand: 176
Patyna Jacek: 179
Pawlak Waldemar: 180
Pawłowicz Jacek: 162, 164
Pawłowska Krystyna: 11

Pawłowski Ferdynand: 86, 174, 189
Pażucha Beata: 179, 322-323
Pełczyński Tadeusz: 175
Pęgiel Wojciech: 5, 11, 12, 86, 113, 119, 122, 124-125, 130-131, 134-137, 141, 144, 146-147, 151-152, 156-157, 161-164, 168-170, 174, 176, 186, 189, 196, 200, 203, 206, 212, 216, 218, 226, 229, 240, 253, 260, 264-265, 281-282, 292, 301, 303, 322-323, 336-337, 339, 349, 363, 366
Pęksyk Zygmunt: 170, 196, 223, 299, 334, 353, 355, 367
Piątkowski Hipolit: 74
Piekałkiewicz Antoni: 162, 164, 169, 179, 203, 206-207, 217, 280, 355, 367
Piekałkiewicz Antoni: 135, 365
Piekarz Tadeusz: 122
Piłsudska Wanda: 169, 175
Piłsudski Józef: 12, 14, 16, 17, 19, 20, 27, 29, 30, 33, 38-40, 42-43, 53, 70, 72, 74, 78, 80-83, 87- 89, 91, 93, 98, 104, 118-119, 123, 125-129, 131, 134, 137, 144, 168, 191, 216, 223, 228, 238, 246, 256, 260, 273, 278, 302, 309, 340
Piotrowska Bożena: 177
Piskozub Paweł: 31, 32
Piwowarski Marek: 176
Pluciński Wojciech: 256
Pluta-Czachowski Kazimierz: 9, 25-27, 31-35, 38-43, 48, 50-51, 53-58, 62, 72, 74, 78, 83, 88-89, 91, 94-95, 98-101, 106, 194, 361
Podlewski Stanisław: 32
Podlewski Stanisław: 62
Polak Wojciech: 165, 169, 365
Polański Józef: 122
Posemkiewicz Władysław: 74
Potocka Halina: 163
Przecławski: 51
Przeradowska Joanna: 177
Ptak Apolonia: 181, 251
Pycak Grzegorz: 181

R
„Radosław", zob. Mazurkiewicz Jan
Radwan-Pfeiffer Edward: 30
o. Rakoczy Eustachy (właśc. Bolesław): 52

Raszka Jan: 225
Ratajski Cyryl: 42
Reszka Marek: 180, 247
Rogoziński T.: 149
Roman Mariusz: 171, 174, 181, 256, 336
Romaniuk P. Marian: 46, 362
Romanowski Zbigniew: 147, 162, 209, 243, 328
Roliński Adam: 148, 176, 186, 225, 239, 307, 367
Rosen-Zawadzki Kazimierz: 176
Rowecki Stefan, ps. „Grot": 25, 33, 42, 95
Rozpondek Krzysztof: 181
Rożnowski Jan: 163, 176
Rudnicki Klemens: 169, 175
Rutkowski Stanisław Bożywoj: 91, 106, 147, 174, 245, 354
Ryba Małgorzata, patrz Małorzewska Małgorzata
Ryba Zbigniew: 177, 330
Rybak Józef: 16-17, 18,
Rybarczyk Sebastian: 162, 246
Rybicki Józef: 39, 66, 94
Rychlik Emil: 176
Ryczek Bronisław: 267
Rzepecki Jan: 25, 50, 72
Rzepecki Władysław: 122

S
Sabat Zdzisław: 156, 240
Sabbat Kazimierz: 169, 175
Sabuda Paweł: 157, 162, 186, 202, 235, 269, 271, 367
Sanojca Antoni: 26, 55, 175
Sanojcowa patrz Włodek-Sanojcowa Jadwiga:
Salmonowicz Stanisław: 65, 361
Sarnat Marzena: 177
Sawicki-Sawa Kazimierz: 30, 39
Schejbal Katarzyna: 286, 294
Sidorczuk Dariusz: 261, 293, 294
Siedlecki Andrzej: 181
Sieradzan Michał: 325

Sikora Wacław: 122
Sikorski Antoni: 33-34, 39, 51, 99, 147, 175
Sikorski Władysław: 30, 42, 186, 267
Skotnicki Adam: 67, 127, 174
Skotnicki Stanisław: 130
Skórzyński Jan: 66, 101, 362
Skrobot Ryszard: 149
Skroczyński Albin: 50
Skupin Krzysztof: 181
Skrzypek Sławomir: 146, 157, 164, 179, 353
Skwarczyński Stanisław: 2, 30, 39
Sławek Walery: 130, 153
Słomka Adam: 153
Słomski Jacek, patrz Lewadowski Jacek
Słowik Anna: 176, 227, 243, 284, 292, 367
Słowik Małgorzata: 134, 135, 140, 148, 176, 227, 242-243, 265-266, 269, 273, 278, 281, 283, 287, 289, 293, 295, 300, 302-303, 347, 367
Słowik Wojciech: 135, 137, 145, 148, 177, 194, 196, 202, 224-225, 227, 233, 243, 264, 266-267, 271, 273, 278, 282, 287, 293, 295, 298, 325, 328, 367
Słupek Adam: 147, 151, 178, 338
Smagowicz Jacek: 162, 169, 180, 338
Smagowicz Miłosz: 181
Smolar Aleksander: 100
Smolarski Władysław: 61
Sobejko Stanisław: 73, 114
Sonik Bogusław: 122
Sosabowski Stanisław: 78
Sosnkowski Kazimierz: 29
Sosnowski Krzysztof: 179
Stachiewicz Mieczysław: 176
Staniec Marian: 147, 177, 241
Staniewicz Restytut: 129
Staniewicz Witold: 129
Staniszewska Katarzyna: 180, 247, 367
Stański Tadeusz: 152
Starzyński Stefan: 42
Stawiarski Andrzej: 10, 134, 141, 151, 177, 221, 243, 251, 300

Stawicka Anna: 146, 322-323
Steckiewicz Włodzimierz: 122-123, 125, 130, 140-141, 144, 160, 177, 211
Steinsberg Aniela: 101
Stępień Jerzy: 122, 309, 340
Stępień Radosław: 246
Stolarski Dariusz: 162, 164
Strojny Tadeusz: 175
Strugowa Nelly: 74
Strzelewicz Łukasz: 181
Strzębała Roman: 11, 130, 135, 146, 157, 161-162, 176, 233, 262
ks. Studziński Adam (właśc. Franciszek): 62, 69-70, 80, 111, 122, 125-129, 148, 168, 175, 184, 210, 244, 258, 268, 298, 342
Suliński Józef: 175
Surgot Mieczysław: 181
„Szary", zob. Heda Antoni
Szczurek Wojciech: 146, 178, 251, 253-254, 322-323, 353
Szczypiorski Andrzej: 101
Szeremietiew Romuald: 92, 152, 171, 245, 256-257
Szewczuk Zdzisław: 181
Szkutejski Zygmunt: 74
Szmiel Zbigniew: 11, 178, 196, 330, 355, 367
Szomański Andrzej: 153, 241-242
Szpakowski Zdzisław: 128
Szwarc Janina: 179, 246

Ś
Ścisłowicz Małgorzata: 178, 289, 312, 367
Śliwa Bogusław: 221
Śliwczyński Włodzimierz: 232
Śliwczyński Włodzimierz: 118, 365
Śmiech Marek: 177
Śmigły-Rydz Edward: 39, 40, 42, 118, 131, 303, 319
Świątek Małgorzata: 181
Świątek Maciej: 181

T
Tankiewicz Walery: 137, 140, 146, 157, 162, 178, 222, 228, 251, 253-254, 287, 290, 352-353, 367
Tatar Stanisław: 26, 49-50, 72, 95
Tatara Stanisław: 177
Teliga Józef: 122, 124-125, 177, 191, 365
Then Artur: 137, 148-149, 152, 156-157, 162, 169-170, 178, 186, 189, 194, 197, 214, 217, 222, 226, 228, 233, 261, 283, 289-290, 293-295, 299, 306-307, 333, 336, 339, 367
Torbicz Jacek: 137, 140, 148, 151, 157, 178, 213, 216, 225-226, 260-261, 279, 282-283, 290, 293, 302, 352, 355, 367
Toś Witold: 146, 151, 157, 226
Trzeciecki Florian: 80, 114
Tukałło Witold: 122, 137, 141, 144-145, 146, 148, 151, 156-157, 160-163, 177, 194-196, 199, 203, 208-209, 220, 232-233, 246, 268, 287, 289, 299-301, 303, 330, 334, 337, 340, 342, 348, 353, 367
Twardo Stanisław: 74

U
Ujazdowski Kazimierz Michał: 246, 320, 353,
ks. Umiński Jan: 163, 175, 318, 321
Urbańczyk Franciszek: 181

W
Wachowiak Maciej:181
Waluś Artur: 180
Wałęsa Lech: 122, 146, 175, 200, 202, 253
Warchał Iwona: 177, 227, 243, 266, 269, 281, 286
Weiss Przemysław: 50-51, 57, 75, 79, 361
Wejnerowski Mieczysław: 176
Wenklar Michał: 165, 365
Wereszycki Henryk: 174
Wesołowski Jerzy: 128, 191, 208
Węglarski Jerzy: 119, 122, 130
Wiatr Marcin: 179
Wicher Andrzej: 180
Wieczorek Janusz: 43

Wierzbicki Jan: 124, 177, 199-200
Wierzbicki Sebastian: 181
Więcek Artur: 180
ks. Wilczyński Andrzej: 148, 347
Winiarski Władysław: 74
Witek Grażyna: 123, 365
Witek Przemysław J.: 119, 122, 124-125, 130, 135, 136, 141, 145-149, 151-152, 157, 161-162, 171, 174, 176, 198, 200, 210, 212, 222, 238, 241-243, 246, 254, 269, 276, 279, 299, 309, 332, 354-355, 363, 367
Witek Przemysław J.: 123, 125, 365
Włodarczyk Zygmunt: 180
Włodek Henryk: 80, 109, 174
Włodek-Sanojcowa Jadwiga: 72
Wnuk Artur: 180
Wnuk Michał: 157, 162, 165, 169, 171, 179, 241
Wodzik Agnieszka: 180
Wojciechowski Adam: 92, 94, 110
Wojtanowski Stanisław: 67
Wojtczak Halina: 180
Wojtkowiak Tadeusz: 180
Wojtkowicz Tomasz: 181
Wojtowicz Dariusz: 180, 235, 251, 368
Wołoszyk Anna: 179
Woźniak Jerzy: 169, 179, 215, 368
Woźniak Marek: 246
Woźniak Marian: 65, 361
Wójcik Dariusz: 153
Wrona Jan: 122
Wróbel Edward: 266
Wrzesińska Ewa: 11, 124, 177, 218, 221, 322, 368
Wujcik Janusz: 181
Wyrozumski Jerzy: 180
Wysocki Wiesław Jan: 63, 365
kard. Wyszyński Stefan: 24, 37, 38, 41, 44-46, 48-49, 52, 56-58, 66, 90, 100, 110, 362
Wywiał Przemysław: 28, 64, 74-75, 79, 86, 119, 171, 362, 364-365

Z
Zając Józef: 180, 198
Zakrzewski Bernard: 26
Załuski Ignacy: 175
Zamorski Józef Kordian: 175
Zaręba Andrzej: 73, 108, 114, 127, 174
Zastawniak Stanisław: 73, 80, 114, 122, 127, 174, 188, 192
Zator-Przytocki Józef: 62, 112
Zbrożek Konrad: 147, 148, 164, 179, 209, 241-242, 283, 287-289, 300, 302-303, 306, 348, 366
Zdrojewski Jarosław: 256
Zgodzińska Jadwiga: 180
Zieleniewski Tadeusz: 48
Zieliński Andrzej: 127
Zieliński Lech: 251
Zieliński Stanisław: 63, 365
Zielski Władysław: 122, 141
Ziembiński Wojciech: 66, 92, 94, 99, 101, 104, 122, 126, 160, 256-257
Ziembiński Wojciech: 27, 88
Ziemiański Bolesław: 33-34
Zientarski Jan: 40, 72, 78
Ziółkowski Henryk: 105
Zmorska Anna: 177
Zomer Józef: 174
Zych Ludwik: 33
Zyzik Tadeusz: 181, 352

Ż
Żakowski Wiesław: 128, 208
Żebrowski Jerzy: 177, 194, 196, 240
Żółkiewski Antoni, ps. „Lin": 195
Żygliński: 34

Spis treści

Od autorów 7

Znaczenie 6 Sierpnia - Leszek Moczulski 14

Część 1. Zanim ruszyła znów Kadrówka 23
Pierwsze obchody rocznic narodowych (1956-1957) 24
W Krypcie Marszałka w latach 50. 27
50. rocznica Kadrówki (6 sierpnia 1964) 29
Zjazd legionistów w Częstochowie (6 sierpnia 1966) 34
Zbliżenie Starej Wiary z Kościołem 36
Stulecie urodzin Marszałka (5 grudnia 1967) 38
50-lecie niepodległości (11 listopada 1968) 41
Opłatek u prymasa (28 grudnia 1968) 54
Krakowskie opłatki legionowe 59
Związek Legionistów w Krakowie 65
Wystąpienie Boruty na opłatku (10 stycznia 1976) 65
6 sierpnia w Warszawie i w Krakowie w l. 70. 71
60-lecie niepodległości (11 listopada 1978) 88

Część 2. 117
Kadrówki w II RP 118
Kadrówki w PRL 119
XVI (1) Marsz - 1981 119
XVII (2) Marsz - 1982 130
XVIII (3) Marsz - 1983 136
XIX (4) Marsz - 1984 141
XX (5) Marsz - 1985 149
XXI (6) Marsz - 1986 153
XXII (7) Marsz - 1987 157
XXIII (8) Marsz - 1988 165
XXIV (9) Marsz - 1989 170
Lista osób, którym przyznano Odznakę „Uczestnikowi Marszu Szlakiem Kadrówki" w latach 1981-1991. 174

Część 3. Strzępy wspomnień ... 183
Legioniści i akowcy ... 184
Antoni Heda ... 194
Mieczysław Majdzik ... 197
Andrzej Izdebski ... 199
Powrót po 50 latach ... 199
Komendant Wałęsa ... 200
Logistyka ... 202
Sztandar ... 209
Kościół i „namiotowcy" ... 210
Z widłami na Kadrówkę ... 216
Demonstracja i pielgrzymka ... 218
Przerwy w marszowym życiorysie ... 223
Grupa krakowska ... 224
Wojciech Pęgiel ... 226
Witold Tukałło ... 232
Roman Hnatowicz ... 234
Grupa kielecka ... 238
Grupa warszawska ... 241
Grupa łódzka ... 245
Grupa toruńska ... 246
Grupa trójmiejska ... 251
Śpiewy ... 260
Michałowice ... 264
Goszyce ... 271
Prandocin ... 273
Miechów ... 276
Wodzisław ... 279
Książ Wielki ... 280
Łączyn ... 281
Jędrzejów ... 288
Brzegi ... 324
Brzeziny ... 330
Choiny ... 333
Chęciny ... 336
Szewce ... 337
Kielce ... 339
Częstochowa ... 343

Wielka przygoda i narodowe święto. Kadrówki w XXI wieku
- Jan Kasprzyk 358

Bibliografia 361

Indeks nazwisk 368